LØGTINGIÐ

Aksel V. Johannesen, løgmaður
Løgmansskrivstovan

Fíggjarnevndin

23. januar 2026

LM-066/2025 hm/ód
(at tilskila í svari)

Í sambandi við viðgerð av LM-066/2025: Uppskot til løgtingslóg um fyrireiking, prosjektering og útboð av Suðuroyartunlinum við tilhoyrandi tunnilskervum og vegakervum setir Fíggjarnevndin løgmanni saman við P/F Suðuroyartunlinum hesar spurningar at svara skrivliga.

Spurningarnir skulu verða svaraðir í seinasta lagi mánadagin 2. februar 2026.

Jarðfrøðiligir fyrimunir ella vansar á Skarvanesleiðini
Fyri góðum ári síðani, tann 8. januar 2025, og altso eitt knapt ár áðrenn jarðfrøðiliga frágreiðingin hjá Jarðfeingi var liðug, kunngjørdi P/F Suðuroyartunnilin eina frágreiðing frá SINTEF v. Eivind Grøv, professara, (fylgiskjal nr. 18 til lógaruppskotið), har staðfest varð, at fyrimunir vóru við jarðfrøðini á leiðini av Skarvanesi til Sandvíkar samanborið við leiðina heiman av Sandi til Sandvíkar. Hetta fyrra er leiðin, ið løgmaður og P/F Suðuroyartunnilin hevur valt. Og niðurstøðan hjá SINTEF um jarðfrøðina hevur verið eitt av høvuðsargumentunum fyri at velja hesa linjuføring.

Spurningar:
1. Hvussu er SINTEF komið til hesa niðurstøðu (áðrenn jarðfrøðiliga frágreiðingin var liðug)?
2. Hvørjar jarðfrøðiligar dátur bygdi SINTEF hesa niðurstøðu á?

Í november 2025 var jarðfrøðiliga frágreiðingin hjá Jarðfeingi liðug (fylgiskjal nr. 38 til lógaruppskotið). Jarðfeingi staðfestir m.a. eina óvæntaða tektoniska fold í jarðfrøðini út fyri Skarvanesi og mælir til at gera fleiri boringar fyri at kanna fyribrigdið betur. Linjuføringin av Skarvanesi fer gjøgnum hetta økið tríggjar ferðir.

Spurningur
3. Eftir at hetta jarðfrøðiliga fyribrigdið er staðfest út fyri Skarvanesi, halda P/F Suðuroyartunnilin og SINTEF so fast við áðurnevndu niðurstøðu um, at fyrimunir eru við jarðfrøðini á leiðini av Skarvanesi til Sandvíkar samanborið við leiðina heiman av Sandi til Sandvíkar?

Verkætlanir (§ 3)
Í serligu viðmerkingunum til § 3 á bls. 34 í lógaruppskotinum verður sagt, at:

"*Harumframt eru eisini verkætlanir tiknar við í samlaðu verkætlanini, sum higartil ikki hava verið partur av arbeiðinum.*"

Spurningur:
4. Hvat ítøkiligt verður sipað til her?

Í serligu viðmerkingunum til § 3, stk. 1, nr. 1 á bls. 35 í lógaruppskotinum verður sagt, at:

"*... endaliga linjuføringin er ikki endaliga fastløgd enn, men verður fastløgd saman við Sands kommunu og Umhvørvisstovuni.*"

Spurningur:
5. Eru nakrar ætlanir um at taka nátturuverndarfelagsskapir, sum hava sent hoyringarskriv, við í at fastleggja linjuføringar og velja loysnir, sum avmarka árin á náttúru og umhvørvi?

Í serligu viðmerkingunum til § 3, stk. 1, nr. 4 á bls. 37 í lógaruppskotinum verður meira ella minni sagt, at ætlaði Suðuroyartunnilin skal vera ein T9,5.

Spurningur:
6. Hví verður hetta staðfest soleiðis, tá lógaruppskotið fyrr undir somu grein nevnir, at undirsjóvartunnilin bæði skal bjóðast út sum ein T9,5 og ein T10,5?

Atkomutunnil til Skúvoyar

Spurningar:
7. Hvussu nógv kostar tað eyka at fáa hallið í atkomutunlinum til Skúvoyar niður á 5%?
8. Hvat skal til, fyri at Skúvoyartunnilin bøtir um trygdina í Suðuroyartunlinum?

Góðkenningarmyndugleiki (§ 4)

Í § 4 verður ásett, at:

"*Landsverk skal undir ábyrgd mótvegis landsstýrisfólkinum góðkenna verkætlanirnar, sum eru nevndar í § 3, áðrenn arbeiðini verða boðin út, og tá arbeiðini eru liðug. Landsverk skipar í hesum sambandi fyri eftirliti við, at verkætlanirnar verða framdar samsvarandi góðkendu ætlanunum.*"

Í serligu viðmerkingunum til § 4 á bls. 38 stendur, at:

"*Uppgávan hjá Landsverki er at góðkenna verkætlanina, áðrenn farið verður víðari til sjálva prosjekteringina av verkætlanini, og uppgávan hjá Landsverki er eisini at hava eftirlit við, at prosjekteraða verkætlanin er í samsvari við ta góðkenning, sum fyriliggur, áðrenn verkætlanin verður bjóðað út.*

Myndugleikabýtið áleggur eisini P/F Suðuroyartunlinum eina skyldu til leypandi at tryggja, at møguligar broytingar, sum verða gjørdar í verkætlanini undir fyrireiking og prosjektering, verða góðkendar av Landsverki, áðrenn verkætlanin verður bjóðað út.

Landsverk skal eftir hvørt stig í prosjekteringunum hava tilfarið frá P/F Suðuroyartunlinum til viðmerkingar og skal harafturat vegna landsstýrisfólkið góðkenna endaligu prosjektini."

Spurningar:
9. Hvussu langa tíð verður góðkenningararbeiðið, sum skal gerast, áðrenn farið verður víðari til sjálva prosjekteringina, mett at taka?
10. Hvussu er metta tíðarætlanin og tilgongdin annars í arbeiðsgongdunum, sum eru lýstar í serligu viðmerkingunum?

Normar og standardir (§ 4)
Í serligu viðmerkingunum til § 4 stendur, at:

"*Tá trygd og annað loyvir tí, kann Landsverk geva frávik frá hesum normum og standardum, fyri at tryggja, at verkætlanin kann gjøgnumførast sum ætlað.*"

Spurningur:
11. Hvat ítøkiliga verður sipað til her, og hvørji dømi kunnu nevnast um slíkar støður?

Trygdarstig (§ 4 og fylgiskjal 7)
Í serligu viðmerkingunum til § 4 verður sagt:

"*At velja trygdarstig verður úrslit av eini tilgongd, sum er í gongd og heldur fram saman við prosjekteringini.*"

Í fylgiskjali nr. 7 til lógaruppskotið (SWECO) verður *selvredningsprinsippet* greinað nakað.

Spurningar:
12. Hvørjum trygdarstigi verður arbeitt við?
13. Hvat fyri prinsipp liggur til grund fyri brunatrygd?
14. Hvussu mong *missa evnini* at evakuera?

Brunatrygd (Fylgiskjal 8)
Hoj Consulting sigur í fylgiskjali nr. 8 til lógaruppskotið á bls. 10, at eitt "… *fire scenario, with a fast growth from the start of the fire, should be investigated as a sensitivity study.*" og vil hava "… *clear instructions in the initial minutes of a fire*."

Spurningur*:*
15. Er hetta kannað nærri?

Í kap. 4.3 á bls. 8-10 í sama fylgiskjali er ein listi yvir kravd trygdartiltøk.

Spurningur:
16. Hvørji av hesum átøkum eru við í ætlaðu verkætlanini og hví / hví ikki?

Ferðslan í undirsjóvartunlinum (§ 6)
Í serligu viðmerkingunum til § 6 stendur, at metta ferðslan verður 1.400 akfør tilsamans um samdøgrið (báðar vegir, svarandi til 700 bilar). Ferðslan í t.d. Sandoyartunlinum er størri, enn metingarnar vóru.

Spurningar:
17. Hvør hevur gjørt hesa meting?
18. Er hetta ein varlig meting?
19. Hvussu stórt rúm er fyri fráviki í ferðslutølunum í mun til metingarnar innanfyri hesar tunnils- og trygdarloysnir?

Siðvenjur (§ 6)
Í serligu viðmerkingunum til § 6, stk. 5 stendur, at:

"*Landsverk hevur gjøgnum árini upparbeitt ymiskar siðvenjur um, hvørji loyvi krevjast í sambandi við landsvegagerð. Við hesi áseting fær P/F Suðuroyartunnil júst somu heimildir, sum Landsverk hevur upparbeitt gjøgnum árini.*"

Spurningur:
20. Biðið verður um eina útgreining av innihaldinum í § 6, stk. 5 (upparbeiddar siðvenjur).

Ognartøka (§ 7)

Spurningar:
21. Hvørji øki, og hvussu stórir partar, skulu ognartakast til at tyrva tunnilsgrótið?
22. Hvussu skjótt er neyðugt at ognartaka slík øki sambært § 7?

Avleiðingar fyri náttúru og umhvørvi o.l.
Undir pkt. 2.4 Avleiðingar fyri umhvørvið (bls. 30) verður um grótið sagt, at samskift er við borgarstjórar í Suðuroy, og at nakað av gróti kann nýtast til vegagerð og ljóðdoyvandi vollar. Annars verður víst til tyrvingarloysn, um ikki eydnast at fáa tað flutt burtur til avtakarar fyri teirra rokning.

Spurningur:
23. Hví verður ikki samskift við Húsavíkar kommunu um at nýta part av grótinum til nýtt byggilendi, sum eisini kann nýtast til barakkir til arbeiðsfólk o.a.?

Á bls. 22 vísir Løgmansskrivstovan á, at vegaføringar og tunnilsætlanir verða fyrireikaðar saman við bygdaráðunum og Umhvørvisstovuni.

Spurningur:
24. Hví verða ikki eisini t.d. umhvørvis- og náttúruárin, tyrving, lendisbati o.a. fyrireikað saman við bygdaráðunum?

Sílastovnar og fuglaøki

Spurningar:
25. Hvat svar hevur Løgmansskrivstovan til avbjóðingina, at leiðin eystanfyri Sandsvatn sbrt. Sílaveiðifelagnum fer at kubba av atgongdina hjá sílunum niðan í tær áir, sum liggja í økinum?
26. Hvat svar hevur Løgmansskrivstovan til, at Fuglafrøðifelagið og Silas Olofson vísa á, at nevnda øki, har leiðin til Djúpadals sambært lógaruppskotinum fer at liggja, eisini er eitt serligt, lágt liggjandi vátlendi, sum er týdningarmesta økið ella eitt av teimum týdningarmestu økjunum fyri fleiri fuglasløg?

Alment innlit (§10)

Spurningar:
27. Tá nú sera stórur partur av skjølunum viðvíkjandi Suðuroyartunlinum er vorðin til, áðrenn hendan lógin kemur í gildi, hví kann so ikki gevast innlit aftureftir?
28. Kundu viðkvæmar upplýsingar ikki verið yvirstrikaðar, so at innlit fekst í alt tað mest viðkomandi, sum hevur ført til verandi verkætlan?

Ventilering undir tunnilsgerð

Spurningur:
29. Um útgerð finst / kann fáast til vegar fyri at ventilera væl undir bygging heilt upp til 13 km inn til stuff, eru so ikki fortreytir fyri at gera alternativu tunnilsleiðina *uttan* at bora *úr* Skúvoy?

Forprosjekt
Í fylgiskjali nr. 1 til lógaruppskotið stendur á s. 16, at "*Tunnelprofilet er senket/optimalisert med 20 cm i heng, sammenlignet med T9,5 fra N500.*"

Spurningar:
30. Hvat merkir hetta ítøkiliga fyri samlaðu verkætlanina:
31. Hvussu nógv merkir sparingin í krónum fyri fyriliggjandi verkætlan, og hvørjir eru vansarnir við hesum profili?
32. Eru ætlanir um at nýta nitrogenfrítt spreingievni (bls. 60)?

Fylgiskjal nr. 3 (SWECO)
Í fylgiskjali nr. 3 til lógaruppskotið stendur á bls. 16 undir pkt. 2.2.3 Sikkerhetstiltak, at:

"*Et alternativ til parallelt løp med nødutganger er etablering av en rømningskanal som løper langs den ene sideveggen fra tunnelpåhugg til tunnelpåhugg. Rømningskanalen er adskilt fra trafikktunnelen med en brannsikker vegg, med sluser c/c 375 m langs hele tunnelen. Rømningskanalen har eget ventilasjonssystem. Det krever økt tunnelprofil der et T10,5 profil erstattes med et T12,5 profil der det er plass til en rømningskanal med bredde 2,25 m, se Figur 2-9 og Figur 2-10. Med denne løsningen må snunisjer plasseres på samme side i hele tunnelen, ikke annenhver side, slik man vanligvis gjør.*"

Spurningar:
33. Er ávegis í tilgongdini arbeitt við einum T12,5 tunli við rýmingarkanal, sum er lýst í fylgiskjali 3 frá SWECO?
34. Um ja, hví varð ikki arbeitt víðari við hesum?
35. Um nei, hví ikki?
36. Hvat hevði ein slíkur tunnil kostað, um hann annars varð gjørdur eins og fyriliggjandi verkætlan?

Fylgiskjal 32 (K. Nordmelan)
Í fylgiskjali nr. 32 til lógaruppskotið stendur á bls. 29, at:

"*Verifikasjonen påpeker flere forhold som indikerer at både kostnadsestimatene og byggetidene som er vist i Beslutningsnotatet, og gjengitt i tabell 2, med stor sannsynlighet er for optimistiske. Det bør påregnes et høyere kostnadsnivå i de tilbud som etter hvert blir innhentet, og det bør påregnes at detaljprosjektering og markedsdialog vil avdekke behov for å avsette lengre byggetid.*"

Spurningar:
37. Hvat sigur Løgmansskrivstovan / P/F Suðuroyartunnilin til hesa útsøgn?
38. Eru hesar sambært Nordmelan ov optimistisku metingarnar av byggitíð og kostnaði grundiga endurskoðaðar síðani?

Á somu blaðsíðu stendur:

"*Både mine kommentarer til kostnadsvurderingen og risikobildet indikerer imidlertid at mulighetene for optimaliseringer – både med hensyn til arbeidsomfang, gjennomføringsplan og risikobehandling – er større i B-alternativene enn i A-alternativene. Tilsvarende anskueliggjør verifikasjonen at A-alternativene er mer eksponert for ugunstige risikoutfall enn B-alternativene.*"

Spurningar:
39. Hvat sigur Løgmansskrivstovan / P/F Suðuroyartunnilin til hesa útsøgn?
40. Eru hesir møguleikar fyri optimaliseringum í B-alternativunum dyrkaðir nærri og nóg væl?

Kostnaður av tillagingum í verkætlan

Spurningar:
41. Hvussu fyriheldur P/F Suðuroyartunnilin seg til *kostnaðarmetingina fyri Suðuroyartunnilin og tilhoyrandi verkætlanir* í nevndarskjali H, bls. 9 hjá tunnilsáhugabólkinum?
42. Hvat er meirkostnaðurin av at leingja tunnilin undir Traðarhamri (eystan fyri Sandsvatn) við at flyta tunnilsmunnan so mikið langt norður, at tunnilin kemur út norðanfyri Sandsvatn?
43. Hvat er meirkostnaðurin av at leingja tunnilin undir Traðarhamri (eystan fyri Sandsvatn) við at flyta tunnilsmunnan so mikið langt norður, at ferðslan kann leiðast uttanum (norður um) Meginskúlan á Sandi?
44. Hvat er meirkostnaðurin av at minka hallið í atkomutunlinum til Skúvoyar frá 10% til 5%?

Undir hoyringunum hevur verið víst á møguleikan at leingja Sandvíkartunnilin, so hann gongur undir Hvalbiar bygd, og kemur út tætt uppá Nes.

Spurningar:
45. Hevur P/F Suðuroyartunnilin kannað hesa loysn?
46. Um ja, ber hon jarðfrøðiliga til?
47. Hvat er meirkostnaðurin av at gera eina farleið (tunnil) undir Hvalba heldur enn ta loysn, ið er í uppskotinum?
48. Hvat kostar tað at gera ein eyka avkoyringarveg inni í bygdini í Hvalba, og er hetta møguligt ferðslutekniskt?
49. Hvat er kostnaðarmunurin á at gera ein vanligan landsveg og ein landsveg í lokarennu, sum eitt nú kundi verið gjørt í Hvalba?

Byggipláss í Skúvoy
Undir hoyringunum hevur verið uppi at vent, at føroyskt veður (illveður) blandað saman við einari havn í Skúvoy er ein kendari óvissa enn longdin inn til stuffin, og at tí er vert at fara eftir at gera arbeiðspláss í Skúvoy og bora niðureftir.

Spurningar
50. Hvussu fyriheldur P/F Suðuroyartunnilin seg til hetta?

51. Eru byggiplássini sum serfrøðingabólkurin og tunnilsáhugabólkurin skjóta upp realistisk?

Undir hoyringunum hava ymsar fatanir verið av, hvussu stórt goymslupláss skal vera í Skúvoy til grót, og hvørt grót skal siglast ella koyrast úr Skúvoy, tá tað er møguligt.

Spurningar
52. Hvørja fatan hevur P/F Suðuroyartunnilin av hesum?
53. Um grótið skal siglast, hvussu stór skip skulu so brúkast til ta uppgávuna?

Umhvørvisatlit

Spurningur:
54. Hvussu fyriheldur P/F Suðuroyartunnilin seg til útsagnir frá náttúrufelagsskapum um, at verandi uppskot um tunnil og veg eystanfyri Sandsvatn er tann ringasta loysnin fyri djór og náttúru?

Tunnil upp/niður úr Skúvoy

Serfrøðingabólkurin metir, at breiður og flatur tunnil niður úr Skúvoy kann gagna trygdini og mælir til, at hetta verður kannað nærri (fylgiskjal nr. 24, bls. 6). Í niðurstøðu sínari, sigur hann m.a., at:

”*Umframt hetta kann ein breiður, flatur tunnil niður úr Skúvoy veita eyka trygd undir arbeiðinum í mun til tað, at tað gert møguligt at stytta longsta tein inn til tunnilsbenið, har sprongt verður til 9 ella 10 km . Hetta er bæði galdandi fyri loysnina frá Sandi og frá Djúpadali. Møguliga kann rýmingarleið gjøgnum breiðan, flatan tunnil niður úr Skúvoy eisini betra um trygdina í endaliga tunlinum, sum tí eigur at vera kannað betri, enn tað higartil er kannað fyri ein smalan, reystan tunnil upp í Skúvoy.”*

Spurningar:
55. Hvørjar viðmerkingar hevur P/F Suðuroyartunnilin til hetta?
56. Eru nærri og nágreiniligar kanningar gjørdar av hesum?
57. Um ikki, hví?

Myndugleikaviðgerð av Suðuroyartunlinum
Víst verður til nevndarskjal G1: Myndugleikaviðgerð av Suðuroyartunlinum.

Spurningur:
58. Hvørjar viðmerkingar hevur P/F Suðuroyartunnilin til notatið og tær treytir, sum settar verða tunnilsfelagnum viðvíkjandi verkætlanini?

Brot úr notatinum, bls. 4:
”*Sum nevnt er Suðuroyartunnilin so mikið langur, at tunnilin fellir uttanfyri undangóðkendar reglur og normar fyri tunnilsgerð, sum aðrir tunlar í Føroyum annars fylgja. Tískil er neyðugt hjá umsøkjaranum at skjalprógva fleiri viðurskifti fyri myndugleikanum, sum tryggja at Suðuroyartunnilin verður eins tryggur sum styttri tunlar, ið eru bygdir eftir góðkendum normum.”*

Spurningur:
59. Hvørji eru hesi *fleiri viðurskifti*, sum skulu skjalprógvast?

Vegna Fíggjarnevndina

Hallur Markná
skrivari